

آثار الحاق جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی تجارت بر خدمات حمل و نقل دریایی (کشتیرانی)

دکتر امیر هوشنگ فتحی زاده

استادیار و عضو هیأت علمی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

عقيل اسماعيلي

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

علی نصر الهی دهاقانی

کارشناس ارشد حقوق تجاری اقتصادی بین‌الملل

انتشارات بخل

سرشناسه	فتحی زاده، امیر هوشنگ، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	آثار الحاق جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی تجارت بر خدمات حمل و نقل دریایی (کشتیرانی) امیر هوشنگ فتحی زاده، عقیل اسماعیلی، علی نصرالهی دهاقانی.
مشخصات نشر	تهران: جنگل، جاودانه، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	۱۳۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۳۸۶-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
موضوع	حمل و نقل دریایی
زبان	سازمان جهانی تجارت
موضوع	World Trade Organization
موضوع	موافقتنامه عمومی تجارت خدمات (۱۹۹۴ م = ۱۳۷۳)
موضوع	General Agreement on Trade in Services (1994)
موضوع	حمل و نقل دریایی - ایران
شناسه انجمن	اسماعیلی، عقیل، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده	نصرالهی دهاقانی، علی، ۱۳۶۶ -
رده بندی کنگره	HE۵۷۱۲/۵۵۱۲-۱۴
رده بندی دیویی	۳۸۰
شماره کتابشناسی ملی	۲۰۵۱۶۸

عنوان کتاب: آثار الحاق جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی تجارت
بر خدمات حمل و نقل دریایی (کشتیرانی)
مؤلفان: دکتر امیر هوشنگ فتحی زاده، عقیل اسماعیلی، علی نصرالهی دهاقانی
ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه
ناظر فنی: امین لشکری
نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۵
قطع و تیراژ: رقعی، ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۳۸۶-۷

<http://www.junglepub.org>
[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۲۸۳۰-۹-۶۶۴۸۶۱۱۵
۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلفان محفوظ است»

فهرست مطالب

مقدمه

فصل اول: آشنایی با سازمان جهانی تجارت و درباره موافقتنامه عمومی

تجارت خدمات (گاتس) ۱

بخش اول ۲

۱-۱- آشنایی با سازمان جهانی تجارت ۲

۱-۱-۱- تاریخچه تشکیل سازمان ۲

۱-۱-۲- دوران گاتس ۴

۱-۱-۳- سازمان جهانی تجارت ۵

۱-۱-۴- اهداف و اصول سازمان جهانی تجارت ۷

۱-۱-۵- ساختار تشکیلاتی سازمان جهانی تجارت ۷

۱-۱-۶- تفاوت‌های گاتس با سازمان جهانی تجارت ۹

۱-۱-۷- فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت ۱۰

۱-۱-۸- وضعیت عضویت کشورهای جهان در سازمان جهانی تجارت ۱۱

۱-۱-۹- درخواست عضویت ایران و سابقه آن ۱۲

۱-۱-۱۰- موافقتنامه‌ها ۱۳

بخش دوم ۱۵

۲-۱- درباره موافقتنامه عمومی تجارت خدمات (گاتس) ۱۵

۲-۱-۱- مقدمه ۱۵

۲-۱-۲- اهداف موافقتنامه ۱۷

۲-۱-۳- ویژگی‌های اصلی موافقتنامه ۱۷

۲-۱-۴- اصول اساسی گاتس ۱۸

- ۱-۲-۵- تعاریف اصول بنیادین آزادسازی قابل اعمال بر تجارت خدمات ۱۸
- ۱-۲-۵-۱- شفافیت ۱۸
- ۲-۲-۵-۲- رفتار دولت کاملاً الوداد ۱۸
- ۱-۲-۵-۳- عدم تبعیض ۱۸
- ۱-۲-۵-۴- دسترسی به بازار ۱۹
- ۱-۲-۵-۵- رفتار ملی ۱۹
- ۲-۲-۶- ساختار موافقتنامه عمومی تجارت خدمات ۱۹
- ۱-۲-۶-۱- چارچوب اصلی ۱۹
- ۲-۲-۶-۲- ضمیمه ۲۰
- ۱-۲-۶-۳- جدول تعهدات ویژه ۲۱
- ۲-۲-۶-۴- تعریف مورد استفاده در موافقتنامه ۲۱
- ۱-۲-۶-۵- خدمات تحریر پوش ۲۳
- ۲-۲-۷- بررسی شیوه‌های عرضه ۲۴
- ۱-۲-۷-۱- عرضه بین مرزی (شیوه ۱) ۲۴
- ۲-۲-۷-۲- مصرف در خارج (شیوه ۲) ۲۵
- ۲-۲-۷-۳- حضور تجاری (شیوه ۳) ۲۵
- ۱-۲-۷-۴- حضور اشخاص حقیقی (شیوه ۴) ۲۶
- ۲-۲-۸- موافقتنامه عمومی تجارت خدمات چگونه عمل می‌کند ۲۷
- ۱-۲-۸-۱- الزامات عمومی و تکالیف فرعی ۲۷
- ۲-۲-۸-۲- تعهدات خاص ۳۴
- ۲-۲-۹- نحوه تنظیم جدول تعهدات ۳۶
- ۱-۲-۱۰- اصطلاحات مورد استفاده در ستون‌های مربوط به دسترسی به بازار و رفتار ملی در جداول تعهدات ۳۷

فصل دوم: تعهدات کشورها در حوزه خدمات حمل و نقل دریایی ۳۹

- ۱-۲-۱- تعهدات موجود در جداول خدمات حمل و نقل دریایی مونتنگرو ۴۰

- ۱-۱-۲- تعهد مونتنگرو در بخش حمل و نقل مسافر و همچنین در بخش حمل و نقل بار بجز کشتیرانی ساحلی ۴۰
- ۲-۱-۲- تعهدات اضافی مونتنگرو ۴۲
- ۳-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در بخش اجاره کشتی ها با خدمه ۴۳
- ۴-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در بخش نگهداری و تعمیر کشتی ها ۴۳
- ۵-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در بخش یدک کشی بجز کشتیرانی ساحلی ۴۴
- ۶-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در بخش خدمات جابجایی بار دریایی ۴۴
- ۷-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در سه بخش خدمات ذخیره سازی و انبار، خدمات ترخیص مرکبات، خدمات انبار و کانتینر ۴۵
- ۸-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در بخش خدمات نمایندگی دریایی و خدمات حمل و نقل ۴۶
- ۹-۱-۲- تعهدات مونتنگرو در خدمات امدادی برای تمام اشکال حمل و نقل ۴۷
- ۲-۲- تعهدات موجود در جدول خدمات حمل و نقل دریایی عمان ۴۸
- ۱-۲-۲- تعهد عمان در دو بخش حمل و نقل مسافر و حمل و نقل بار ۴۸
- ۲-۲-۲- تعهد عمان در حوزه خدمات امدادی برای تمام اشکال حمل و نقل ۴۸
- ۳-۲-۲- در بخش خدمات جابجایی بار، بخش ذخیره سازی و انبار و بخش سایر طبقه بندی متمرکز کالایی (کد 743-747-749) ۴۹
- ۴-۲-۲- در گزارش گروه کاری الحاق عمان در بخش سیاست های مؤثر بر تجارت در خدمات آمده است ۴۹
- ۳-۲- تعهدات موجود در جداول تعهدات خدمات حمل و نقل دریایی عربستان ۵۰
- ۱-۳-۲- تعهدات عربستان در بخش های حمل و نقل مسافر، حمل و نقل بار، اجاره کشتی با خدمه و نگهداری و تعمیر کشتی ها ۵۰
- ۲-۳-۲- تعهدات اضافی عربستان ۵۰
- ۳-۳-۲- تعهدات عربستان در خدمات اضطراری در تمام اشکال حمل و نقل (محدود به خدمات حمل و نقل دریایی، ریلی و هوایی در مطابقت با ضمیمه مربوط به خدمات حمل و نقل هوایی) ۵۱

- ۲-۳-۴- در جدول معافیت‌های مربوط به اصل دولت کامله‌الوداد (مقرر در ماده ۲ موافقتنامه)..... ۵۱
- ۲-۴-۴- تعهدات موجود در جداول خدمات حمل‌ونقل دریایی روسیه..... ۵۲
- ۲-۴-۱- تعهدات اضافی روسیه..... ۵۲
- ۲-۴-۲- تعهد روسیه در بخش حمل‌ونقل بین‌المللی کمتر از حمل‌ونقل پشتیبانی ساحلی..... ۵۳
- ۱-۴-۳- تعهدات روسیه در جدول در مورد خدمات امدادی دریایی..... ۵۶
- ۲-۴-۴- تعهدات روسیه در بخش خدمات واسطه‌های گمرک..... ۵۸
- ۲-۴-۵- تعهد روسیه در دو بخش خدمات حمل‌ونقل و خدمات نمایندگی دریایی..... ۵۹
- ۲-۴-۶- تعهد روسیه در بخش حمل‌ونقل آبراه‌های داخلی و در زمینه سایر خدمات تقویت پشتیبانی..... ۶۰
- ۲-۴-۷- تعهد روسیه در زمینه خدمات امدادی در تمام اشکال حمل‌ونقل..... ۶۰
- ۲-۴-۸- تعهدات روسیه در لیست معافیت‌های مربوط به اصل دولت کامله‌الوداد (مقرر در ماده ۲ موافقتنامه)..... ۶۱
- ۲-۴-۹- در گزارش گروه کاری روسیه..... ۶۳
- ۲-۵-۵- تعهدات موجود در جداول خدمات حمل‌ونقل دریایی چین..... ۶۳
- ۲-۵-۱- تعهدات چین در بخش حمل‌ونقل بین‌المللی (بار و مسافر) کمتر از خدمات حمل‌ونقل ساحلی..... ۶۳
- ۲-۵-۲- تعهدات اضافی چین..... ۶۵
- ۲-۵-۳- تعهدات چین در زمینه خدمات امدادی..... ۶۵
- ۲-۵-۴- تعهدات چین در بخش خدمات انبار و کانتینر..... ۶۶
- ۲-۵-۵- تعهدات چین در بخش خدمات نمایندگی دریایی..... ۶۶
- ۲-۵-۶- تعهدات چین در زمینه حمل‌ونقل آبراه‌های داخلی..... ۶۷
- ۲-۵-۷- تعهدات چین در زمینه خدمات امدادی در تمام اشکال حمل‌ونقل..... ۶۷

- ۸-۵-۲- تعهد چین در بخش خدمات نمایندگی مربوط به حمل و نقل (به استثنای بازرسی بار) ۶۸
- ۹-۵-۲- در لیست معافیت‌های مربوط به اصل دولت کامله‌الوداد (مقرر در ماده دو موافقتنامه) ۷۰
- ۶-۲- تعهدات مالزی در حوزه تجارت خدمات دریایی ۷۱
- ۱-۲-۲- تعهدات مالزی در بخش خدمات حمل و نقل دریایی به استثنای کشتیرانی ساحلی و محموله دولتی (محموله‌های برای استفاده‌های دولتی) ۷۱
- ۲-۶-۲- تعهدات اضافی مالزی ۷۲
- ۳-۶-۲- تعهدات مالزی در بخش نجات کشتی و بازگشت شناورها بجز در آب‌های داخلی ۷۲
- ۴-۶-۲- تعهدات مالزی در زمینه خدمات اضطراری برای تمام اشکال حمل و نقل ۷۳
- ۷-۲- تعهدات جمهوری کره در حوزه تجارت خدمات دریایی ۷۴
- ۱-۷-۲- تعهدات جمهوری کره در خدمات حمل و نقل (اشاره به ضمیمه مربوط به خدمات حمل و نقل دریایی) در بخش حمل و نقل بین‌المللی به استثنای کشتیرانی ساحلی ۷۴
- ۲-۷-۲- تعهدات اضافی کره ۷۵
- ۳-۷-۲- تعهدات کره در بخش نگهداری و تعمیر کشتی‌ها ۷۵
- ۴-۷-۲- تعهدات کره در زمینه خدمات امدادی در تمام اشکال حمل و نقل ۷۶
- ۵-۷-۲- تعهدات کره در بخش خدمات انبار کالا و ذخیره در بنادر به استثنای خدمات برای تولیدات دام و شیلات و کشاورزی ۷۷
- ۶-۷-۲- تعهدات کره در بخش خدمات ترخیص گمرکات ۷۷
- ۷-۷-۲- تعهدات کره در بخش خدمات کانتینر ۷۷
- ۸-۷-۲- تعهدات کره در بخش خدمات نمایندگی دریایی ۷۸
- ۹-۷-۲- تعهدات کره در بخش خدمات حمل و نقل دریایی ۷۹
- ۱۰-۷-۲- تعهدات کره در بخش خدمات واسطه‌ای کشتیرانی ۷۹

- ۸-۲- تعهدات اندونزی در حوزه تجارت خدمات دریایی..... ۸۰
- ۸-۲-۱- تعهدات اندونزی در زمینه خدمات حمل و نقل دریایی در بخش خدمات حمل و نقل مسافر بین المللی..... ۸۰
- ۸-۲-۲- در تعهدات اضافی اندونزی..... ۸۱
- ۹-۲- تعهدات انگلیس (اتحادیه اروپا) در حوزه تجارت خدمات دریایی..... ۸۲
- ۹-۲-۱- تعهد انگلیس در خصوص خدمات حمل و نقل دریایی در بخش خدمات اجاره با متصدیان و در بخش اجاره کشتی ها با خدمه..... ۸۲
- ۹-۲-۲- تعهد انگلیس در زمینه خدمات امدادی در تمام اشکال حمل و نقل..... ۸۲
- ۹-۲-۲-۱- در بخش خدمات انبار و ذخیره سازی (به غیر از آنچه در بنادر است)..... ۸۲
- ۹-۲-۲-۲- تعهد انگلیس در بخش خدمات نمایندگی حمل و نقل بار و خدمات حمل و نقل محموله..... ۸۳
- ۹-۲-۳- تعهد انگلیس در بخش خدمات بازرسی پیش از حمل..... ۸۳
- ۱۰-۲- تعهدات کامبوج در جداول خدمات حمل و نقل دریایی..... ۸۴
- ۱۰-۲-۱- تعهد کامبوج در بخش حمل و نقل بین المللی (بار و مسافر) به استثنای کشتیرانی ساحلی..... ۸۴
- ۱۰-۲-۲- تعهدات اضافی کامبوج..... ۸۴
- ۱۰-۳- در لیست معافیت های مربوط به اصل دولت کامبوج (مقرر در ماده ۲ موافقتنامه)..... ۸۵
- ۱۱-۲- تعهدات قرقیزستان در جداول خدمات حمل و نقل دریایی..... ۸۵
- ۱۱-۲-۱- تعهد قرقیزستان در جدول تعهدات قرقیزستان در بخش خدمات حمل و نقل دریایی..... ۸۵
- ۱۱-۲-۲- تعهد قرقیزستان در جدول تعهدات قرقیزستان در بخش خدمات اضطراری برای تمام اشکال حمل و نقل..... ۸۶

فصل سوم: وضعیت موجود خدمات حمل و نقل دریایی در ایران ۸۷

- ۱-۳-۱- مقدمه ۸۸
- ۲-۳-۲- بندر شهید رجایی ۸۹
- ۱-۲-۳-۱- امور راهنمایان ۸۹
- ۲-۲-۳- خدمات دریایی ۹۰
- ۳-۲-۳- مخابرات و ارتباطات دریایی ۹۰
- ۴-۱-۳- واحدهای دریایی ۹۱
- ۵-۲-۳- شناورها تحت کنترل واحدهای دریایی ۹۱
- ۶-۲-۳- بنسب الوافی ۹۱
- ۷-۲-۳- خدمات بخش الوافی و حفاظت و محیط زیست ۹۲
- ۱-۷-۲-۳- دریافت زباله شناورهای مستقر در لنگرگاه بندرعباس ۹۲
- ۲-۷-۲-۳- دریافت زباله شناورهای مستقر در اسکله‌های بندر شهید رجایی ۹۲
- ۳-۷-۲-۳- تخلیه آب توازن ۹۲
- ۴-۷-۲-۳- دریافت زائدات نفتی شناورهای مستقر در اسکله‌های بندر شهید رجایی ۹۳
- ۵-۷-۲-۳- سوخت‌رسانی ۹۳
- ۸-۲-۳- کنترل و بازرسی کشتی‌ها ۹۳
- ۹-۲-۳- سرویس و تعمیر و نگهداری از علائم کمک ناوبری و تأمین ایمنی آبراه ۹۴
- ۱۰-۲-۳- امور بندری (کانتینر) ۹۴
- ۱۱-۲-۳- امور بندری (غیر کانتینر) ۹۵
- ۱۲-۲-۳- بندر خلیج فارس ۹۶
- ۱۳-۲-۳- اجاره محوطه و پهلودهی شناورها ۹۶
- ۱۴-۲-۳- سایر خدمات ۹۶
- ۳-۳- بندر امام خمینی ۹۷

- ۹۷-۳-۱- عملیات راهنمایی.....
- ۹۸-۳-۲- ارائه خدمات ترافیکی به کشتی‌ها.....
- ۹۸-۳-۳- عملیات یدک‌کشی.....
- ۹۸-۳-۴- آبرسانی.....
- ۹۹-۳-۵- سوخت‌رسانی.....
- ۹۹-۳-۶- تخلیه و بارگیری و نگهداری کالا.....
- ۹۹-۳-۷- دریافت مواد زائد و پاکسازی شناورها و اجسام مغروقه.....
- ۱۰۰-۳-۸- بررسی شناورها.....
- ۱۰۰-۳-۹- نجات دریایی.....
- ۱۰۰-۳-۱۰- خدمات ترخیص گمرکات.....
- ۱۰۱-۳-۱۱- سایر خدمات.....
- ۱۰۱-۳-۴- بندر انزلی.....
- ۱۰۳-۴-۱- خدمات مرکز ترافک دریایی.....
- ۱۰۳-۴-۲- خدمات یدک‌کشی.....
- ۱۰۳-۴-۳- راهنمایی کشتی‌ها.....
- ۱۰۴-۴-۴- خدمات ایمنی و آتش‌نشانی.....
- ۱۰۵-۴-۵- تخلیه و بارگیری.....
- ۱۰۵-۴-۶- آبرسانی و سوخت‌رسانی.....
- ۱۰۵-۴-۷- خدمات کنترل و بازرسی کشتی‌ها (PSC & FSC).....
- ۱۰۶-۴-۸- امور کنترل و بازرسی کشتی در بندر انزلی.....
- فصل چهارم: بحث و نتیجه‌گیری..... ۱۰۷**
- ۱۰۸-۴-۱- حمل‌ونقل مسافر و حمل‌ونقل بار.....
- ۱۰۸-۴-۲- تعهدات در بخش اجاره کشتی‌ها با خدمه.....
- ۱۰۸-۴-۳- نگهداری و تعمیر کشتی‌ها.....
- ۱۰۹-۴-۴- خدمات یدک‌کشی.....

- ۵-۴- خدمات جابجایی بار دریایی..... ۱۰۹
- ۶-۴- خدمات ذخیره‌سازی و انبار..... ۱۰۹
- ۷-۴- خدمات ترخیص گمرکات..... ۱۱۰
- ۸-۴- خدمات انبار و کانتینر..... ۱۱۰
- ۹-۴- خدمات نمایندگی دریایی..... ۱۱۰
- ۱۰-۴- خدمات حمل‌ونقل بار به‌طور عام..... ۱۱۱
- ۱۱-۴- خدمات امدادی برای تمام اشکال حمل‌ونقل..... ۱۱۱
- ۱۲-۴- خدمات واسطه‌ای گمرکی..... ۱۱۱
- ۱۳-۴- خدمات تاقسی آسی و قایق بار..... ۱۱۱
- ۱۴-۴- راهنمایی کشتی..... ۱۱۲
- ۱۵-۴- کمک‌های بورس و بانک کشتی..... ۱۱۲
- ۱۶-۴- تأمین ذخیره، سوخت بس و آبگیری..... ۱۱۲
- ۱۷-۴- جمع‌آوری زباله و توزین و زائد در کشتی..... ۱۱۳
- ۱۸-۴- خدمات کاپیتان‌های بندر..... ۱۱۳
- ۱۹-۴- کمک‌های کشتیرانی (برج فانوس دریایی، کمک به کشتیرانی، خدمات ترافیک رادار کشتی، سایر کمک‌های الکترونیکی و سیستم‌های افزایش ایمنی کشتی و غیره)..... ۱۱۳
- ۲۰-۴- خدمات عملیاتی مستقر در ساحل ضروری در بهره‌برداری کشتی شامل ارتباطات، تدارکات آب و برق..... ۱۱۴
- ۲۱-۴- تسهیلات تعمیر فوری..... ۱۱۱
- ۲۲-۴- خدمات پهلوگیری، لنگرگاه و اسکله..... ۱۱۵
- ۲۳-۴- خدمات نجات کشتی و بازگشت شناور..... ۱۱۵
- ۲۴-۴- جمع‌بندی بحث..... ۱۱۵
- ۱۱۷- منابع و مآخذ.....

مقدمه

سازمان جهانی تجارت^۱ بزرگترین و گسترده‌ترین سازمان با موضوع و هدف آزادسازی تجارت بین‌الملل است. اهمیت این سازمان و لزوم پیوستن کشور های جهان به این سازمان امری است که بر هیچکس پوشیده نیست. در حال حاضر این سازمان دارای ۱۵۶ عضو پذیرفته شده است. از میان ۳۷ کشور باقیمانده جهان، نیز ۲۰ کشور از سازمان جهانی تجارت درخواست الحاق کرده‌اند. صفت سازمان‌های متعدد بین‌المللی (عمدتاً سازمان‌های وابسته به سازمان ملل متحد) نیز بر حسب مورد یا بطور کلی یا در موارد خاص در این سازمان از وضعیت ناظر برخوردارند. اما پیوستن به این سازمان ایجاب می‌کند که هریک از کشورهای متقاضی عضویت با سایر کشورها تعهداتی که اهداف سازمان را دنبال می‌کند داشته باشند تا در نتیجه یکسری محدودیت‌های تجاری برداشته شده و آزادسازی‌های مدنظر سازمان جهانی تجارت تحقق یابد.

از عمر سازمان جهانی تجارت در حدود هفتاد سال می‌گذشت اما علی‌رغم مزایا و منافعی که عضویت در این سازمان برای کشورها دارد، هنوز کشور جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک عضو دائم این سازمان شناخته نمی‌شود و عضویت ناظر کشورمان در این سازمان نمی‌تواند تجارت ایران را به حد اعتلاء و پیشرفتگی که در سیستم تجارت جهانی تاکنون حاصل شده است

برساند. در هر صورت همین عضویت ناظری که با تلاش‌های فراوان نیز حاصل شده است، نقطه امیدی برای تلاش و تکاپو در جهت الحاق کامل و هر چه سریع‌تر کشور به این سیستم تجارت جهانی است.

الحاق به سازمان جهانی تجارت نیازمند پذیرش تعهدات و موافقتنامه‌هایی است که سازمان و کشورهای عضو، آن امتیاز یا تعهد را در زمان الحاق کشور از او می‌خواهند. این فرآیند ادامه پیدا می‌کند و هر کشور در زمان الحاق تحت ناچار از سپردن تعهدات و دادن امتیازاتی به کشورهای دارای سابقه است. اما نوع تعهدات و امتیازات و چگونگی سپردن هر تعهد امری است که در چارچوب موافقتنامه‌های سازمان جهانی تجارت صورت می‌پذیرد. موافقتنامه‌هایی که حاصل ادوار مذاکراتی سال‌های پس از تشکیل گات می‌باشد.

از طرف دیگر کشور ایران به لحاظ موقعیت استراتژیک در منطقه‌ای از آسیا واقع شده که وضعیت کشتیرانی و حمل و نقل دریایی در آن اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده است، بطوریکه بیش از نود درصد تجارت بین‌الملل ایران از طریق حمل و نقل دریایی صورت می‌گیرد. همچنین با توجه به اینکه تجارت خدمات و از جمله خدمات حمل و نقل دریایی بخش عمده‌ای از مذاکرات الحاق کشورها به سازمان را تشکیل داده‌اند، مسلم است که حمل و نقل دریایی ایران در زمان مذاکرات الحاق از جایگاه ویژه‌ای برخوردار خواهد بود و تعهد در این بخش حتماً از ایران خواسته خواهد شد.

در این کتاب، هدف از تحقیق رسیدن به این نتیجه است که کشور جمهوری اسلامی ایران در فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت می‌بایست چه تعهداتی در هر یک از بخش‌های خدمات حمل و نقل دریایی بسپارد. به

این منظور در این کتاب در فصل اول ابتدا با مراجعه به کتاب‌های موجود و سایت سازمان جهانی تجارت و سایت دفتر نمایندگی تجاری جمهوری اسلامی ایران آشنایی مختصری با سازمان جهانی تجارت و تاریخچه تشکیل آن ارائه شده است و پس از آن علاوه بر این منابع، با مراجعه به موافقتنامه تجارت خدمات این موافقتنامه و اصول و مبانی آن مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. در فصل دوم کتاب با مراجعه به سایت سازمان جهانی تجارت، موافقتنامه‌های پیش از بیست کشور از کشورهای عضو و تعهدات و امتیازاتی که این کشورها در راستای الحاق خود در بخش خدمات حمل‌ونقل دریایی سپرده بودند، مراجعه و مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. در فصل سوم نیز با مراجعه به سایت سازمان بنادر، خدمات حمل‌ونقل دریایی که در حال حاضر در چند شهر دریایی مهم و بزرگ ایران ارائه می‌شود مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل چهارم نیز از تطبیق تعهدات و امتیازات سایر کشورها با وضعیت موجود خدمات حمل‌ونقل دریایی در کشور ایران، نتیجه‌گیری شده است که در زمان مذاکرات الحاق، چه تعهدات و آزادسازی‌هایی و در چه بخش‌هایی از خدمات حمل‌ونقل دریایی از ایران خواسته خواهد شد و در آینده و پس از الحاق کشورمان به سازمان، چه بخش‌هایی از خدمات حمل‌ونقل دریایی تحت شرایط آزادسازی قرار خواهد گرفت.

لازم به ذکر است که بیشتر بخش‌های این کتاب با مراجعه به سایت سازمان جهانی تجارت و بررسی متن موافقتنامه‌های کشورهای عضو انجام شده است. سایت اصلی و منبع اصلی در این پایان‌نامه همین سایت سازمان جهانی تجارت می‌باشد که این سایت، بسیار پرکاربرد و غنی است

و تمامی اسناد و تعهدات کشورها به طور رسمی در این سایت بارگذاری شده است.

این تذکر نیز لازم به یادآوری است که در این کتاب آثار الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت بر روی خدمات حمل و نقل دریایی یا خدمات مربوط به کشتیرانی مورد بررسی قرار گرفته است. بنابراین خدمات بندری از بحث خارج می باشد و تمرکز بحث روی انواع خدماتی است که در بنادر جهت تسهیل امر حمل و نقل دریایی ارائه می شود.